

สิทธิทางการเมืองของสตรีที่มีบทบาทในสังคมไทยปัจจุบัน The Political Rights of Woman Playing a Role in the Present Thai Society

¹มนูญ สอนโพนงาม, ²ประทวน วันนิจ, ³วิระชัย ยศโสธร

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อีเมล: manoon0610317083@gmail.com

วันรับบทความ: 12 มีนาคม 2567 | วันแก้ไขบทความ: 24 เมษายน 2567 | ตอรับบทความ: 24 เมษายน 2567

บทคัดย่อ

สิทธิทางการเมืองของสตรีที่มีบทบาทในสังคมไทยปัจจุบัน จำเป็นต้องพิจารณาประเด็นที่ยังเป็นปัญหาอุปสรรคต่อการพัฒนาสตรีของประเทศไทย ซึ่งโดยเฉพาะการปรับเจตคติของคน ในสังคมไทยให้เข้าใจถึงความเสมอภาคระหว่างเพศการส่งเสริมและสร้างโอกาสให้สตรีมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจและการเมืองเพิ่มมากขึ้นกว่าที่ผ่านมาในอดีต นอกจากนี้ยังต้องมุ่งพัฒนาสตรีให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายในประเทศ เช่น การพัฒนาเพื่อรองรับ การเข้าสู่สังคมสูงอายุพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงด้านกฎหมายต่าง ๆ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงหรือประเด็นท้าทาย จากภายนอกประเทศ เช่น ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีหรือข้อกำหนดขององค์กรระหว่างประเทศต่าง ๆ ซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองในสังคมปัจจุบันได้เปิดโอกาสให้ผู้หญิงเข้ามามีส่วนร่วมในการในทางการเมืองมากขึ้นผู้หญิงควรจะใช้โอกาสนี้ได้พัฒนาตนเองพัฒนาศักยภาพบทบาทของผู้หญิงให้เทียบเท่ากับผู้ชาย และควรพัฒนาทางด้านการศึกษา วิชาชีพ ประสบการณ์ การเข้าร่วมกิจกรรม การเรียนรู้ทางสังคมให้มากขึ้นและสร้างองค์กรเครือข่ายของผู้หญิงให้มีความเข้มแข็งมากขึ้นความสำคัญ ในการสร้างสังคมไทยเป็นสังคมที่เสมอภาค คนในสังคมมีเจตคติที่ดี ตระหนักและยอมรับถึงบทบาทสตรีในบริบทต่าง ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอย่างเท่าเทียมกัน สังคมไทยมีความเป็นธรรมยุติธรรมโดยสตรีทุกกลุ่ม มีโอกาสเข้าถึง และได้รับการศึกษาทุกระดับ มีโอกาสเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมถึงการพัฒนาศักยภาพด้านต่าง ๆ อย่างเหมาะสม สตรีมีสุขภาพ สุขภาพ มีความมั่นคงในชีวิต และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สตรีมีความมั่นใจ และมีศักยภาพในการเข้าร่วมทางการเมือง การบริหารและการตัดสินใจในระดับต่าง ๆ องค์กรและกลไกสตรีระดับต่าง ๆ มีความเข้มแข็ง เป็นแกนหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาสตรีให้มีสิทธิทางการเมืองในสังคมไทยปัจจุบันมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : สิทธิทางการเมืองของสตรี, บทบาท, สังคมไทยปัจจุบัน

Abstract

Political rights of women playing a role in present Thai society, it is necessary to consider issues that are still obstacles to women's development in Thailand which especially adjusts people's attitudes in Thai society to understand gender equality, promoting and creating opportunities for women to participate in economics and politics has increased more than ever in the past. In addition, there must be a focus on women's development to keep up with various changes, whether they are

changes that occur within the country, such as development to support Entering an aging society, development and changes in various laws, including changes or challenging issues. From outside the country, such as technological advancements, demands or requirements of various international organizations, political participation in today's society has given women more opportunities to participate in politics. Women should Use this opportunity to develop yourself and develop the potential of women's roles to be equivalent to men's and should develop education, professional experience, participation in activities It is important to increase social learning and create stronger women's network organizations in creating Thai society as an equal society, people in society have good attitudes, recognize and accept the role of women in various economic, social and political contexts equally. Thai society is fair and equitable for all groups of women. There is the opportunity to access and receive education at all levels, there is an opportunity for lifelong learning. Including the development of potential in various areas appropriately. Women have health, well-being, and stability in life and have a better quality of life. Women are confident and have the potential to participate in politics. Management and decision making at various levels, women's organizations and mechanisms at various levels are strengthened. It is the mainstay in driving the development of women to have more political rights in contemporary Thai society.

Keywords: The Political Rights of Woman, a Role, the present Thai Society

บทนำ

สตรีในปัจจุบันนับว่าเป็นผู้มีบทบาททางการเมืองเพราะสตรีโดยให้สตรีมีบทบาททางการเมืองได้รับความสนใจและมีการศึกษาอย่างกว้างขวาง ภายหลังที่องค์การสหประชาชาติได้กำหนดให้ปี ค.ศ. 1975 หรือ พ.ศ. 2518 เป็นปีสตรีสากล สตรีจำเป็นต้องเข้ามามีบทบาทในการคิดและตัดสินใจในระดับต่างๆ เพราะการตัดสินใจเหล่านั้นจะมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของสตรีโดยรวม สัดส่วนการมีบทบาททางการเมืองของสตรีในประเทศต่าง ๆ พบว่ายังมีสัดส่วน ค่อนข้างต่ำ องค์การพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) ระบุว่าแม้ว่าจะมีจำนวนสตรีเป็นครึ่งหนึ่งของประชากรโลก แต่สตรีได้รับเลือกตั้งให้เข้าดำรงตำแหน่งสมาชิกในรัฐสภาเพียงร้อยละ 12 และได้รับการแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีในรัฐบาลเพียงร้อยละ 3 ในขณะที่ค่าเฉลี่ยของการมีบทบาททางการเมืองของสตรีในระดับท้องถิ่นมีสัดส่วนที่ดีกว่าในระดับชาติ แค่เพียงเล็กน้อยเท่านั้น

การมีบทบาททางการเมืองของสตรีอย่างเสรี ถือเป็นพื้นฐานของกระบวนการทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพื่อนำไปสู่กระบวนการให้ได้มาซึ่งอำนาจทางการเมืองอันชอบธรรมในสังคมประชาธิปไตยสิ่งสำคัญประการหนึ่ง คือ การที่สตรีต้องมีบทบาทในการปกครองประเทศ หรือใช้สิทธิเพื่อแสดงบทบาทต่าง ๆ ในทางการเมืองได้โดยตรง ภายใต้กรอบของกฎหมาย ถือเป็นเงื่อนไขอันจำเป็น ของ

ระบอบประชาธิปไตย ทั้งในแง่ของหลักการและอุดมการณ์ การมีบทบาททางการเมืองสตรี ถือเป็นหัวใจสำคัญ เพราะประชาธิปไตยคงเกิดขึ้นไม่ได้หากปราศจากการมีบทบาทของบุรุษและสตรี ดังนั้น การมีบทบาททางการเมืองของสตรี จึงเป็นสิทธิทางการเมืองของฝ่ายที่จะอยู่ใต้การปกครอง ในการเข้าร่วมในกระบวนการทางการเมือง เพื่อแสดงเจตนาเกี่ยวกับอำนาจ ผลประโยชน์ แม้กระทั่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยก็บัญญัติรับรองสิทธิความเสมอภาคของบุรุษและสตรีไว้อย่างชัดเจน สังคมไทยได้เปิดโอกาสให้สตรี ได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เช่นเดียวกับบุรุษ โดยเฉพาะการเข้ามามีบทบาทกิจกรรมทางการเมืองซึ่งก็ได้มีการยอมรับบทบาทและความสามารถของสตรีมากยิ่งขึ้นจนเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปในสังคม จึงกล่าวได้ว่า สตรีได้กลายเป็นกลุ่มพลังทางการเมืองที่มีความสำคัญในสังคมจากค่านิยมในปัจจุบันเชื่อว่า อำนาจทางการเมืองควรที่จะกระจายอำนาจไปสู่สตรีโดยไม่จำกัดเพศ ชนชั้น เชื้อชาติ หรือศาสนา ดังนั้น สตรีควรที่จะมีบทบาททางการเมืองอย่างแท้จริงและทั่วถึง ซึ่งนับว่าเป็นผลดีต่อการเปลี่ยนแปลงในสถานภาพทางการเมืองของสตรีโดยปัจจัยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงเช่นนี้คือ การให้สตรีได้รับโอกาสทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น ข้อดีของกลุ่มสตรีทดลองนี้คือ มีประสบการณ์ ความต้องการ นิสัยใจคอ มีมุมมองและความสามารถที่แตกต่างจากบุรุษจึงมีความละเอียดรอบคอบในการจัดทำแผนงานโครงการฯ เกี่ยวกับการพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรีเป็นสำคัญ เพราะการพัฒนาบทบาททางการเมืองเป็นเป้าหมายที่สำคัญของการพัฒนาระบบการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตยซึ่งเป็นตัวชี้วัดถึงระบอบการปกครองนั่นก็คือ ประเทศใดที่สตรีมีระดับการมีบทบาททางการเมืองสูงย่อมแสดงถึงความเป็นประชาธิปไตยสูง การที่สตรีมีโอกาสเข้าไปมีบทบาททางการเมืองมากขึ้นทั้งในการเมืองระดับชาติ และโดยเฉพาะการเมืองในระดับท้องถิ่น มีสตรีจำนวนมากที่ได้รับการเลือกตั้งเข้าไปทำหน้าที่เป็นนักการเมืองท้องถิ่นและระดับชาติ จึงเป็นแรงจูงใจให้ผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษาการพัฒนาบทบาทต่อการมีบทบาททางการเมืองของสตรี ซึ่งจะทำให้สตรียิ่งมีโอกาสพัฒนาขีดความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ เพื่อคุ้มครองสิทธิและโอกาสอย่างทัดเทียมกันในสังคม ตลอดจนเปิดโอกาสให้สตรีเข้ามามีส่วนร่วมในทางสังคมและการเมืองเพิ่มมากขึ้น กรณีตัวอย่าง นางปวีณา หงสกุล ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งสิ้น 6 สมัย (2531-2549) และดำรงตำแหน่งที่สำคัญทางการเมือง อาทิ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (กำกับดูแลการท่องเที่ยว) รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี และเลขาธิการพรรคหญิงคนแรกของพรรคชาติพัฒนา นางปวีณาเคยลงรับสมัครเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 2 ครั้ง โดยครั้งแรกในวันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2543 ในสังกัดพรรคชาติพัฒนา ได้เบอร์ 5 และครั้งที่ 2 คือ ในวันที่ 29 สิงหาคม พ.ศ. 2547 โดยไม่สังกัดพรรคการเมืองใด ได้เบอร์ 7 อันเป็นเบอร์เก่าของนายสมัคร สุนทรเวช อดีตผู้ว่าฯ คนก่อน ในการหาเสียงคราวนี้นางปวีณาใช้สีชมพูเป็นสีประจำตัว ซึ่งมีความหมายถึงความอ่อนหวานของผู้หญิง แต่ นางปวีณาต้องพบกับคู่แข่งคนสำคัญ

จากพรรคประชาธิปัตย์คือ นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน ก่อนการลงคะแนน ความนิยมของทั้งคู่ก็สู้กันมาก จนกระทั่งผลการเลือกตั้งออกมา ปรากฏว่า นางปวีณาได้คะแนนเสียงเป็นอันดับที่ 2 มีคะแนนเสียงมากถึง 6 แสนกว่าคะแนน หลังจากนั้น นางปวีณาได้เข้าสังกัดกับทางพรรคไทยรักไทย อันเนื่องจากพรรคชาติพัฒนาได้ยุบรวมกับพรรคไทยรักไทย ในการเลือกตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2548 นางปวีณาได้ลงเลือกตั้งในเขตสายไหมและได้รับการเลือกตั้งไปด้วยคะแนนที่ทั้งห้าคู่แข่งค่อนข้างมาก เนื่องจากมีฐานเสียงอยู่บริเวณนี้ ต่อมาในปี พ.ศ. 2550 ได้ถูกตัดสิทธิทางการเมืองเป็นเวลา 5 ปี เนื่องจากเป็นกรรมการบริหารพรรคไทยรักไทยซึ่งถูกยุบในคดียุบพรรคการเมือง พ.ศ. 2549 ภายหลังจึงได้เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองกับพรรคชาติไทย ในกลางปี พ.ศ. 2552 ได้ออกมาเปิดเผยกับสังคมว่าป่วยเป็นมะเร็งทรวงอกมานานกว่า 5 ปี โดยที่ไม่มีใครทราบนอกจากคนในครอบครัว โดยได้ต่อสู้กับโรคนี้อย่างตลอด จนเกือบหายเป็นปกติในปัจจุบัน ในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2556 ได้รับโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร (https://th.wikipedia.org/wiki/ปวีณา_หงสกุล สืบค้นเมื่อ 29 มกราคม 2565.)

ผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมการเข้ามามีบทบาททางการเมืองของสตรีมากยิ่งขึ้น และถือว่าเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่จะสามารถสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นจริงในการพัฒนาบทบาทต่อการมีบทบาททางการเมืองของสตรี และที่มีอิทธิพลเป็นไปตามเจตนารมณ์ของการปกครองระบอบประชาธิปไตย และเป็นไปเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้กับการพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรีต่อไป

แนวคิดสิทธิทางการเมืองของสตรี

สิทธิและการให้สิทธิแก่สตรีและเด็กหญิงในสังคมต่าง ๆ ทั่วโลก ในบางแห่งกฎหมายขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น และพฤติกรรมมีส่วนให้การสนับสนุนและสร้างสิทธิเหล่านี้ขึ้นมาเป็นอย่างขนบธรรมเนียมประเพณี ในขณะที่ในที่อื่น ๆ ผู้คนเพิกเฉยสิทธิสตรีและยับยั้งสิทธิเหล่านี้ สิทธิสตรีแตกต่างจากแนวคิดในมุมมองที่กว้างขึ้นในเรื่องสิทธิมนุษยย์โดย พิจารณาจากข้ออ้างต่างๆแสดงความลำเอียงทางประเพณีหรือทางประวัติศาสตร์ที่มีมา ข้ออ้างดังกล่าวต่อต้านการใช้สิทธิสตรีและเด็กหญิงและให้การยอมรับผู้ชายและเด็กผู้ชายมากกว่า การที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลในสังคม ซึ่งอาจจะมีประโยชน์ร่วมกันหรือขัดแย้งกันหรือมีความคิดเหมือนกัน หรือมีความคิดไม่เหมือนกัน ร่วมมือกันหรือต่อสู้กันเพื่อสรรหาบุคคลไปทำหน้าที่ปกครองประเทศแทนพวกเขา และหรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจที่จะทำให้พวกเขาสามารถตัดสินใจในเรื่องส่วนรวมได้โดยชอบธรรม ซึ่งสอดคล้องกับสตรีนิยม มีความหมายทั้งในส่วนที่เป็นขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม และเป็นองค์กรที่เกี่ยวกับสถานะที่ด้อยกว่าของผู้หญิงในสังคมรวมทั้งคำอธิบายต่อความเป็นรองของผู้หญิงที่ดำรงอยู่สตรีนิยมแม้ว่าจะเป็นคำที่ถูกสร้างขึ้นมาจากสังคมตะวันตก ตามความหมายของมันไม่ได้จำกัดอยู่เพียงขอบเขต

ของประเทศทางภูมิศาสตร์เท่านั้น สังคมไทยก็มีประวัติศาสตร์การต่อสู้เพื่อสถานะที่ดีขึ้นของสังคมผู้หญิงของตัวเองอยู่ไม่น้อย อีกทั้งมีความพยายามที่จะหาองค์ความรู้เกี่ยวกับผู้หญิงที่เป็นของตนเองอยู่ ดังนั้นสตรีนิยมจึงไม่ใช่ของแปลกปลอมหรือของสิ่งเข้าจากตะวันตกเสียทั้งหมดสำหรับสังคมไทย (วารุณี ฐิริสินสิทธิ์: 2545)

การมีส่วนทางการเมืองของสตรีว่าสตรีไทยมีการรวมกลุ่มเพื่อเรียกร้องสิทธิทางการเมืองมาเรื่อยมาตั้งแต่ก่อน ปี พ.ศ. 2475 โดยเน้นว่าการเรียกร้องสิทธิในทางการเมืองที่เท่าเทียมกันของหญิงชาย แม้ว่าในช่วงเวลาดังกล่าวแนวคิดเรื่องนี่ยังคงเป็นเรื่องแนวคิดใหม่ โดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชีย รูปธรรมประการหนึ่งคือการที่บทบาทเฉพาะกาลในรัฐธรรมนูญฉบับปี 2517 ที่ระบุให้แก้ไขกฎหมายอื่น ๆ ที่ขัดต่อความเท่าเทียมกันของชายและหญิงในทางการเมืองและการบริหารราชการ นอกจากนี้ การเรียกร้องสิทธิทางการศึกษาโดยให้สตรีมีโอกาเลือกเรียนวิชาสามัญเช่นเดียวกับชายผลที่ตามคือการที่สตรีมีความรู้ด้านวิชาชีพ สามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานเพื่อทำงานได้เท่าเทียมกับบุรุษ 28 สาเหตุที่ทำให้ผู้หญิงมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองและความก้าวหน้าของผู้หญิงในทางการเมือง อาจสรุปได้ 2 ปัจจัย คือ (เมทินี พงษ์เวช: 2541) ปัจจัยภายนอกซึ่งรวมถึงวัฒนธรรมทางการเมืองที่พรรคการเมืองปิดกั้นโอกาสให้ผู้หญิงจึงทำให้ผู้หญิงไม่อยากจะเข้าร่วมพรรคการเมือง นอกจากนี้ส่วนต่าง ๆ ของสังคมไม่ให้โอกาสผู้หญิงและไม่ได้ให้การสนับสนุนเท่าที่ควรรวมทั้งทัศนคติและพันธนาการทางความคิดที่กีดกันผู้หญิงหรือไม่มั่นใจในผู้หญิงเป้าหมาย ขาดข่าวสารรวมทั้งการยอมรับสภาพ ไม่เห็นคุณค่าของตัวเอง ซึ่งหลาย ๆ ส่วนเหล่านี้เนื่องจากประเพณีวัฒนธรรมที่หลอมหล่อมาให้ผู้หญิงเป็นผู้ตาม และมีบทบาทหลักในฐานะมารดาและภรรยา

แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทสตรีในอดีต

คำว่า “สตรี” เป็นศัพท์ภาษาสันสกฤต หมายถึง สุภาพสตรี หรือผู้หญิง (woman) ส่วนในภาษาบาลีมีคำที่ใช้เรียกชื่อสตรีอยู่หลายคำ เช่น คำว่า อิตถิ หรือ อิตถิเพศ (ผู้หญิง) มาตุคาม (ผู้หญิงหรือแม่บ้าน) นารี (หญิงสาว) ในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า สตรีไว้ดังนี้ สตรี (สัตฺตริ) เป็นคำนาม หมายถึง ผู้หญิง หรือเพศหญิงคู่กับบุรุษ (ราชบัณฑิตยสถาน: 2542) คำว่า “บทบาท” หมายถึง การทำหน้าที่ที่กำหนดไว้ เช่น บทบาทของพ่อแม่ บทบาทของครู เป็นต้น บทบาทของสตรีที่พึงกระทำตามหน้าที่ที่ถูกกำหนดไว้ตามสถานภาพแห่งสตรีนั้น ๆ ในอดีตคำว่า “สตรี” มีที่มาจากประเพณีหนึ่งซึ่งในสมัยก่อนพุทธกาล ซึ่งมาจากสตรีชาวอินเดียโดยมีต้นเหตุจากยุคดึกดำบรรพ์ที่ประชาชนชาวอินเดียตั้งแต่พระราชบิดาลงมาถึงประชาชนทั่วไปพากันยึดถือเป็นจารีตว่า ผู้หญิงสาวหลังจากที่แต่งงานแล้ว หากสามีตายลง หญิงผู้เป็นภรรยา นั้น จะต้องกระโดดเข้ากองไฟในเวลาที่เหมาะสมเพื่อตายตามสามีไปด้วย เพราะเหตุที่ผู้หญิงปฏิบัติเช่นนี้จึงได้ว่า “สตี” หรือ “สตรีย” แปลว่า ผู้ยอมตายไปกับสามีและเรียกผู้หญิงอีกคำหนึ่งว่า

“สมร” แปลว่า “ผู้ยอมตายด้วยกัน” การที่ภรรยายอมตายด้วยการกระโดดเข้าไปในกองไฟเผาที่สามีเพื่อให้ตัวตายไปกับสามีนั้น เพราะประเพณีของชาวอินเดียมีข้อบังคับว่า หญิงหม้ายที่ไร้สามีแล้ว ย่อมเป็นที่รังเกียจของสังคมทั่วไปในยุคนั้น จึงทำให้สตรีในยุคสมัยนั้นตกอยู่ท่ามกลางความลำบาก เพราะเมื่อสามีตายไปก็ต้องจำใจกระโดดเข้ากองไฟไปตามสามีแล้ว ถ้ามีลูกก็ต้องจำใจทิ้งลูกเพื่อปฏิบัติตามประเพณีที่เคร่งครัด

ในสมัยต่อมาเมื่อกาลเวลาเปลี่ยนไปประเทศอินเดียก็มีวิวัฒนาการตามยุคสมัย เพราะประชาชนได้รับการศึกษาทั้งยัง ติดต่อกับโลกภายนอกมากจึงพยายามเปลี่ยนแปลงจารีตดังกล่าวโดยหาว่าหญิงใดที่สามีตายลง หญิงนั้นจะต้องโกนผมบวชชีระงับให้หมด ทั้งวัตถุ คือ เสื้อผ้าจะใช้ถุงหม้อประดับกาย จะต้องยอมให้มีแต่เฉพาะสีเหลืองเพียงสีเดียว ครั้นกาลเวลาผ่านไป จารีตประเพณีดังกล่าวก็เสื่อมลง ไม่มีผู้ใดยึดถือประเพณีปฏิบัติได้บรรดานักปราชญ์ในอินเดียยุคต่อมาจึงแก้ไขจารีตนั้น พร้อมกับบัญญัติศัพท์ของคำว่า “สตรี” ลงในพจนานุกรม โดยให้ความหมายคำว่า “สตรี” แปลว่า ผู้ร่วมสุขร่วมทุกข์กับชายผู้เป็นสามีเท่านั้น จึงทำให้สถานภาพของสตรีพัฒนาขึ้นมาตามลำดับ แต่ถึงอย่างไรก็ตามก็ได้ทำให้บาทของผู้หญิงเปลี่ยนไป ความด้อยพัฒนาของโลกที่สามกับการพัฒนาของโลกที่หนึ่ง มิใช่เป็นปรากฏการณ์สองอย่างที่แตกต่างกัน แต่สัมพันธ์กันในเชิงโครงสร้าง ความด้อยพัฒนาเป็นผลมาจากประวัติศาสตร์ที่ยาวนานของการกดขี่ การค้าที่ไม่เสมอภาคและความสัมพันธ์แบบพึ่งพา เศรษฐกิจของโลกที่สามถูกกำหนดให้ผลิตสินค้าอย่างจำกัดตามความต้องการของตลาดโลก มากกว่าการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวมเพื่อตอบสนองประชาชนในท้องถิ่น ธรรมชาติของโลกที่สามจะเข้าใจได้ก็แต่โดยการเห็นถึงความสัมพันธ์ชุดหนึ่ง เป็นความสัมพันธ์ระหว่างโลกที่หนึ่งซึ่งเป็นศูนย์กลางและเป็นผู้ควบคุม กับโลกที่สามซึ่งเป็นบริวารและเป็นผู้พึ่งพา ไม่ว่าจะเป็นดินแดนอาณานิคมยุคเก่าหรือประเทศอิสระภายใต้ลัทธิอาณานิคมใหม่ ความสัมพันธ์แบบพึ่งพานี้เป็นสาเหตุหลักของความยากจนที่เรื้อรังและแผ่กว้างภายในโลกที่สาม นับเป็นความยากลำบากอย่างยิ่งที่จะเอาชนะปัญหาความด้อยพัฒนา นอกเสียจากว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างความสัมพันธ์แบบพึ่งพานี้ การวิเคราะห์ทางจริยธรรมจะต้องครอบคลุมฐานที่กว้างขึ้นที่สำหรับโลกที่พัฒนาแล้วจะต้องมิใช่ได้มาด้วยความสูญเสียของประเทศด้อยพัฒนา เช่นเดียวกับสิ่งที่ดีสำหรับทุนข้ามชาติจะต้องมิใช่ด้วยความสูญเสียของชุมชนท้องถิ่นในโลกที่หนึ่งเอง ในฐานะประชาชนโลกที่สาม ผู้หญิงในประเทศด้อยพัฒนารวมทั้งประเทศไทย ถูกเอารัดเอาเปรียบด้วยโครงสร้างทางเศรษฐกิจของระบบทุนข้ามชาติ ขณะเดียวกันในฐานะที่เป็นเพศหญิง ผู้หญิงถูกเอารัดเอาเปรียบหรือถูกกดขี่ด้วยอคติของผู้ชาย ผลลัพธ์ก็คือ ผู้หญิงในโลกที่สามถูกเอารัดเอาเปรียบหรือถูกกดขี่เป็นสองเท่า ทั้งจากโครงสร้างทางเศรษฐกิจและจากอคติทางเพศ

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายเกี่ยวกับบทบาทของสตรีในทางการเมืองการปกครองการพัฒนาสตรี หมายถึง ความพยายามที่จะกำหนดทิศทางและการคลี่คลายของสังคม จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

ในโครงสร้างเศรษฐกิจ การเมือง และการแบ่งงานระหว่างเพศที่จะเอื้ออำนวยให้กับสมาชิกในสังคม ไม่ว่าจะเป็นหญิงหรือชายได้รับผลประโยชน์จากการอยู่ร่วมกันในสังคมกันอย่างเท่าเทียมกันถ้วนหน้า ถ้าหากจุดมุ่งหมายในท้ายที่สุดของการพัฒนาสตรีคือ ความเป็นอิสระของสตรี จากความสัมพันธ์ทางอำนาจที่มีแนวโน้มเป็นฝ่ายเสียเปรียบ การพัฒนาสตรีน่าจะเป็นกระบวนการที่ไม่เพียงแต่สร้างความเสมอภาคในโอกาสเท่านั้น แต่สร้างเงื่อนไขที่จะทำให้สตรีมีสิทธิ์ที่จะเลือกทางการดำเนินชีวิต และมีอำนาจที่จะกำหนดและควบคุมชีวิตทั้งภายในและภายนอกบ้าน ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่ขาดเสียมิได้ สำหรับศักดิ์ศรีและความเป็นตัวเองในฐานะมนุษย์ในขณะเดียวกันในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคมการพัฒนาสตรีย่อมจะรวมถึงการสร้างเงื่อนไขที่จะเอื้ออำนวยให้สตรีมีอำนาจหน้าที่ที่จะกำหนดทิศทางการเปลี่ยนแปลงของสังคมให้เสมอภาคของสมาชิกทุกคนด้วย (จิรติ ติงค์ภทธีรย์: 2530) ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาสตรี หมายถึง การทำให้สถานะภาพและบทบาทของสตรีเท่าเทียมกับบุรุษ ถ้าหากสตรีสามารถตัดสินใจเรื่องสำคัญ ๆ เกี่ยวกับชีวิตของตนโดยอิสระ ไม่ต้องอยู่ภายใต้ตาอันติของผู้อื่นและมีสิทธิหน้าที่ตลอดจนโอกาสในการประกอบกิจการต่าง ๆ ภายในครอบครัวและสังคมเท่าเทียมกับบุรุษก็อาจจะกล่าวได้ว่า สตรีมีสถานะสูง (จุไรรัตน์ จันทร์ธำรง: 2549)

สิทธิทางการเมืองของสตรีที่มีบทบาทในสังคมไทยปัจจุบัน

ในปัจจุบันมีผู้หญิงเข้ามาในแวดวงการเมืองมากขึ้นหรือลดลง บทบาทของผู้หญิงที่เข้ามาทำงานการเมืองในยุคนี้ผู้หญิงที่ทำงานการเมืองตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันก็มีข้อจำกัดในตัวเองด้วยเพศสภาพจริง ๆ แล้วผู้หญิงมีทั้งจุดอ่อนและจุดแข็งในตัว ถ้าในมุมมองของตัวเองผู้หญิงมีจุดแข็งและมีคุณสมบัติที่จะทำงานเพื่อส่วนรวมมากทีเดียว แล้วเป็นคุณสมบัติที่คนที่จะมาทำงานเพื่อส่วนรวมที่จะรับผิดชอบกับสังคมควรจะมียู่ในผู้หญิงเยอะ แต่ก็ต้องยอมรับว่าบางครั้งพอมองด้านเพศ ผู้หญิงก็มีจุดอ่อนอยู่ในบางประการเช่น ผู้หญิงจะมีความละเอียดรอบคอบมากเวลาที่เข้ามาสู่การเมืองซึ่งความละเอียดรอบคอบนั้นน่าจะเป็นจุดแข็ง แต่บางครั้งการเมืองก็โหดร้าย มีการโจมตีกัน มีการใส่ร้ายป้ายสีกันผู้หญิงอีกจำนวนมากที่อยากทำงานเพื่อส่วนรวมจึงไม่กล้าเข้าสู่เวทีการเมือง ถ้าจะพูดถึงสถานการณ์ปัจจุบันก็ต้องต่อเนื่องกันกับอดีต ในปัจจุบันผู้หญิงมีบทบาทมากขึ้นในสังคมไทย ในทุกครอบครัวมีการเปลี่ยนแปลง แต่ก่อนผู้ชายเป็นหลักในการเลี้ยงดูครอบครัว แต่เดี๋ยวนี้ผู้หญิงเข้ามามีบทบาทในการทำงานและมีส่วนช่วยในการเลี้ยงดูครอบครัว นี่เป็นภาพที่เห็นชัดทั้งในสังคมชนบทและสังคมเมือง จำนวนน้อยที่อยู่บ้านเลี้ยงลูกเหมือนอดีต ทำให้มีการยอมรับในความสามารถของผู้หญิงมากขึ้นถ้าดูในภาคเอกชนระดับผู้บริหารระดับสูงมีผู้หญิงมากขึ้นและเป็นอัตราก้าวกระโดด เมื่อมาดูภาคราชการเริ่มมีผู้บริหารระดับสูงที่เป็นผู้หญิง ในกระทรวงการต่างประเทศมีทูตหญิงมากขึ้น ในหลายกระทรวงมีปลัดกระทรวงเป็นผู้หญิง จะเห็นว่าการยอมรับในความสามารถของผู้หญิงดีขึ้นเมื่อเทียบกับ 20 ปีที่

แล้วที่เข้ามาทำงานการเมือง ในสมัยนั้นยังมองผู้หญิงว่าเป็นดอกไม้ประดับสภาคือทำให้ภาพของสภาดูนุ่มนวลขึ้น แต่เดี๋ยวนี้การยอมรับในเรื่องความสามารถของผู้หญิงเป็นปัญหาน้อยลงเพราะเราใช้เวลาในการพิสูจน์ตัวเองกันมานานพอสมควรแต่ปัญหาที่ยังมีอยู่คือ ผู้หญิงเป็นห่วงกังวลความเสียหายเรื่องชื่อเสียง และความเป็นผู้หญิงบางทีก็ถูกใส่ร้ายกันง่าย ๆ โดยเฉพาะเรื่องชู้สาวซึ่งเป็นเรื่องเสียหายในสังคมไทย มีนักการเมืองหญิงจำนวนไม่น้อยโดนวิธีสกปรกเช่นนี้และนอกจากนั้นการเมืองมักมีการใส่ร้ายป้ายสีกันโดยไม่ใช้ข้อเท็จจริงโดยไม่มีคุณธรรม ผู้หญิงอับอาย ทำให้ผู้หญิงถอยห่างจากการทำงานการเมืองทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ด้วยเหตุที่ไม่อยากจะมาเปื้อนโคลน ไม่อยากถูกใส่ร้ายป้ายสี ซึ่งเป็นเรื่องที่รับไม่ได้พอมาถึงปัจจุบันมีความพยายามชี้ว่า อาชีพนักการเมืองเป็นอาชีพของคนไม่ดีคำถามที่อยู่ในใจก็คือ ระบอบการปกครองของประเทศเราบอกว่าต้องเป็นระบอบประชาธิปไตย ตอนนี้อาจเป็นระบอบพิเศษ มาจากการยึดอำนาจ แต่ท้ายที่สุดก็ต้องไปอยู่ในระบอบประชาธิปไตย ก็คือระบบตัวแทนที่ต้องผ่านการเลือกตั้ง นักการเมืองคือผู้เสียสละอาสาเข้ามาทำงานที่ป้ายสีนักการเมืองว่าเป็นคนเลว และพยายามหาคนดีที่เราไฝฝืนเข้ามาทำงานการเมือง อันนี้เป็นอุปสรรคใหญ่ที่จะทำให้ผู้หญิงที่จะเข้ามาทำงานการเมือง หมดหวังมากขึ้นว่าจะเสียหายเสียชื่อเสียงหรือไม่ทำให้เข้ามาในอาชีพการเมืองทั้งในระดับชาติและท้องถิ่นยากขึ้น นี่คือนโยบาย ถ้าต้องการให้การเมืองดีจะต้องสร้างสภาพแวดล้อมให้คนดีทั้งหญิงและชายอยากเข้ามาสู่การเมืองในระยะเวลาหลายปีมานี้ผู้หญิงได้พิสูจน์ตัวเองจนทำให้สังคมยอมรับถึงเรื่องของความสามารถ ศักยภาพ ความรับผิดชอบ คุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต และความมีน้ำอดน้ำทน 5 ประการนี้เป็นคุณสมบัติที่ดีที่อยากทำงานให้ผู้หญิงมีครบ ด้านที่ยากที่สุดคือการพิสูจน์ว่าผู้หญิงเก่งจริงหรือไม่แต่ในหลายปีมานี้พิสูจน์แล้วว่าผู้หญิงมีความสามารถมีนโยบายใดบ้างของพรรคในการส่งเสริมสนับสนุนผู้หญิงเข้าสู่การเมืองมากขึ้น

ตั้งแต่สมัยพรรคไทยรักไทยจนถึงปัจจุบัน พรรคไทยรักไทยก็มีนโยบายที่จะส่งเสริมให้ผู้หญิงเข้าสู่การเมืองมากขึ้น ไม่ใช่ด้วยจำนวน แต่เมื่อเทียบกับสัดส่วน พรรคไทยรักไทยสมัยนั้นก็ส่งเสริมให้ผู้หญิงลงสมัครมากกว่าพรรคอื่น และได้ให้โอกาสผู้หญิงได้รับตำแหน่งทางการเมืองมากขึ้น มีการจัดตั้งหลักสูตรการอบรมเพื่อช่วยส่งเสริมให้ผู้หญิงเข้าสู่การเมือง ตอนนั้นมีเรื่องการกระจายอำนาจเป็นเรื่องใหม่ อยากให้ผู้หญิงเข้าสู่การเมืองท้องถิ่นมากขึ้น เพราะคุณสมบัติที่เป็นจุดแข็งของผู้หญิงเหมาะสมในการทำงานตั้งแต่ระดับท้องถิ่นขึ้นไป จึงมีหลักสูตรอบรมและให้โอกาสผู้หญิงที่จะเสียสละเข้าสู่การเมืองในยุคต่อ ๆ มาก็มีความชัดเจนมากขึ้น จำนวน ส.ส.หญิงมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นมาโดยตลอด แต่ที่ชัดเจนคือ นโยบายที่เกิดขึ้นเรื่องกองทุนสตรีฯ ถือเป็นการส่งเสริมให้ผู้หญิงดึงศักยภาพของตนเองมาช่วยสังคมให้มากที่สุด ต้องถือว่าเป็นนโยบายที่ช่วยส่งเสริมศักยภาพให้ผู้หญิงได้มีโอกาสได้รับการอบรมความรู้ต่าง ๆ ซึ่งต้องทำต่อเนื่องนโยบายที่เปิดโอกาสให้ผู้หญิงได้ใช้ศักยภาพตนเองที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติเช่น กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

เป็นตัวอย่างที่ดีที่จำเป็นต้องส่งเสริมต่อ ต้องส่งเสริมทั้งสองส่วนคือ พัฒนาศักยภาพของผู้หญิงและศักยภาพของผู้หญิงมาเป็นประโยชน์ต่อสังคมภาครัฐในการส่งเสริมให้ผู้หญิงเข้ามาสู่ภาคการเมืองบ้าง

รัฐธรรมนูญและกฎหมายลูก เพราะรัฐธรรมนูญก็เสร็จแล้วซึ่งในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ก็ได้เขียนอะไรในการส่งเสริมผู้หญิงที่นอกเหนือจากรัฐธรรมนูญฉบับเก่าดูการทำงาน ณ ปัจจุบันในรัฐบาลนี้ก็มีส่วนของผู้หญิงน้อยมาก แต่อย่างไรก็ดีประชาชนอยากเห็นหลักการที่จะสนับสนุนผู้หญิงในระยะยาว ประชาชนรอกฎหมายลูกที่เกี่ยวกับพรรคการเมือง การเลือกตั้งต่าง ๆ ที่กำลังจะออกมาถ้าจะสนับสนุนให้ผู้หญิงเข้าสู่การเมือง หนึ่งคือกฎหมายลูกที่เกี่ยวข้อง ถ้าสามารถกำหนดสัดส่วนผู้หญิงได้ก็จะเป็นเรื่องดีแต่ถ้าไม่ถึงจุดนั้นก็ต้องเปิดกรอบในการสนับสนุนให้ผู้หญิงเข้าสู่การเมือง แล้วจะมีการกำหนดสัดส่วนอย่างน้อยก็ยังดีอย่างน้อยก็ทำให้ทุกคนรู้สึกว่าเป็นหน้าที่ที่จะต้องมองอีกมือหนึ่งคือผู้หญิงให้เข้ามาทำงานสองที่รัฐบาลนี้ควรทำอย่างย้งนอกจากเรื่องของกฎหมายคือ ต้องลดความพยายามที่จะตำหนิฝ่ายการเมืองว่าเป็นสิ่งไม่ดีคนไม่ดีโดยรวมทั้งเพศชายและหญิงเข้าไปด้วย ถ้ารัฐบาลนี้จริงใจที่จะคืนประชาธิปไตยที่มีการพัฒนาที่ยั่งยืน และจะไม่ใช่อธิปไตยที่เป็นปัญหาดังที่รัฐบาลกล่าวอ้างมา รัฐบาลนี้ต้องส่งเสริมให้ชัดคือ การกระทำที่รัฐบาลพยายามสร้างบรรยากาศและปรับทัศนคติของตนเองต่อมุมมองของประชาธิปไตย แล้วก็รู้หลักของประชาธิปไตย แล้วส่งเสริมให้คนดีเข้ามาสู่การเมืองโดยเฉพาะผู้หญิง ถ้าเป็นนโยบายของรัฐบาลเองว่าเลือกตั้งครั้งหน้าอยากให้นักการเมืองที่ดีเข้ามา นักการเมืองก็เป็นอีกอาชีพหนึ่งที่จำเป็นสำหรับการทำงานของประเทศไทยถ้าในระบอบประชาธิปไตยหรืออยากส่งเสริมให้ผู้หญิงเข้ามาถ้ารัฐบาลหรือผู้นำรัฐบาลสามารถปรับทัศนคติตัวเองได้แบบนี้แล้วพูดแบบนี้ได้ก็จะช่วยกันร่วมกับกฎหมายที่จะมีขึ้นในอนาคตก็จะทำให้นอกจากผู้หญิงเข้ามการเมืองแล้วคนดี ๆ ทั้งชายและหญิงก็จะเข้ามการเมืองได้ (<https://www.ptp.or.th/news> สืบค้นเมื่อ 29 มกราคม 2565.)

แม้ประเทศไทยจะมีจำนวนผู้หญิงในสถาบันการเมืองระดับชาติไม่เคยถึง 30 เปอร์เซ็นต์นับตั้งแต่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง แต่นั่นไม่ได้หมายความว่าความตื่นตัวทางการเมืองของผู้หญิงในสังคมไทยจะน้อยไปด้วย ในทางกลับกันพบว่า มีผู้หญิงจำนวนมากเข้าร่วมขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองภาคประชาชนเพื่อเรียกร้องความเป็นธรรมในการจัดการปัญหาในชุมชนและการจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นธรรม เช่นกรณีป่าไม้ ที่ดิน และปัญหาผลกระทบจากโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ของรัฐ นอกจากนี้ยังมีผู้หญิงอีกจำนวนหนึ่งเรียกร้องการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อใช้สิทธิพลเมืองในการเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจอันจะส่งผลต่อความเป็นอยู่ ความมั่นคงในชีวิตและอนาคตของตนและชุมชน เช่น กรณีผู้หญิงในขบวนการสันติภาพชายแดนใต้และผู้หญิงในขบวนการเมืองระลอกใหม่ที่เริ่มปะทุในราวปี พ.ศ. 2547 จะเห็นได้ว่า ในบางขบวนการการเมืองภาคประชาชนมีผู้หญิงเข้าร่วมมากกว่า 50 เปอร์เซ็นต์ และประเด็นการเรียกร้องของผู้หญิงก็มี

พัฒนาการตั้งแต่ การเรียกร้องเพื่อแก้ปัญหาเป็นรายประเด็น การมีส่วนร่วมของรัฐ จนถึงปี พ.ศ. 2563 มีการชูประเด็นความเป็นธรรมทางเพศบนฐานคิดเฟมินิสต์ ซึ่งมีทั้งเรื่องสิทธิของกลุ่มหลากหลายทางเพศ การขจัดความรุนแรงทางเพศ รวมถึงการแก้กฎหมายและการจัดสวัสดิการรัฐที่ต้องคำนึงถึงความจำเป็นที่แต่ละเพศควรได้รับความเอาใจใส่ ควบคู่ไปกับการเรียกร้องประชาธิปไตยอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน สะท้อนให้เห็นว่า ความเข้าใจต่อคุณค่าและแนวคิดเรื่องประชาธิปไตยของสังคมมีพัฒนาการที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น ไม่ได้มองว่าประเด็นเพศสภาพนั้นแตกต่างหากจากประชาธิปไตย เพราะหากไม่สามารถเปลี่ยนฐานคิดปิตาธิปไตยที่แบ่งแยกบทบาทชายหญิงในพื้นที่การเมืองไม่ว่าจะเรียกร้องประเด็นใดโดยเฉพาะการมีส่วนร่วมทางการเมืองผู้หญิงก็ไม่สามารถเข้าไปสู่ตำแหน่งทางการเมืองได้อย่างมีนัยสำคัญ เพราะผู้ชายยังผูกขาดพื้นที่ทางการเมือง โดยเฉพาะในระดับตัดสินใจอยู่ทั้งในระบบพรรคการเมืองและระบบรัฐสภา ด้วยข้อจำกัดนี้ การให้ความหมายกับเสียงที่มีเฉพาะในสภาหรือพื้นที่ทางการเมืองที่เป็นทางการเท่านั้น จึงไม่เพียงพอที่จะทำให้ข้อเรียกร้องหรือปัญหาที่ผู้หญิงกลุ่มต่างๆ ในสังคมเผชิญอยู่มาอย่างยาวนานจะได้รับการแก้ไข ในโอกาสวันสตรีสากลปีนี้ จึงอยากเสนอให้เราได้ทบทวน กลไกรัฐที่ยังคงมีช่องโหว่ ที่ทำให้เสียงของผู้หญิงกลุ่มต่างๆ ที่ต้องการเห็นการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองถูกละเลย และกลไกที่มีอยู่ก็ไม่สามารถตอบสนองทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นได้ ข้อเสนอเรื่องการเพิ่มจำนวนผู้หญิงในการเมืองนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องทำ แต่อีกด้านหนึ่งที่ควรพิจารณาทำร่วมกันไปคือ “การสร้างกลไกทางการเมือง” เพื่อเปิดพื้นที่การมีส่วนร่วมของผู้หญิงให้กว้างขึ้น เพื่อให้ข้อเสนอของผู้หญิงที่เกี่ยวกับการปรับปรุงนโยบาย กฎหมาย หรือแนวปฏิบัติของหน่วยงานรัฐให้เอื้อต่อการจัดการเลือกปฏิบัติและการกดทับทางเพศได้รับความใส่ใจและนำไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง กลไกทางการเมืองที่อาจเป็นไปได้ กลไกแรก คือ กลไกรัฐสภาที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรควรจะต้องใส่ใจและผลักดันประเด็นข้อเรียกร้องของกลุ่มผู้หญิงในการเมืองภาคประชาชนเข้าสู่รัฐสภา เพื่อผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางกฎหมายและนโยบาย อีกกลไกหนึ่งที่จะทำหน้าที่ในการหีบยกประเด็นและข้อเรียกร้องของผู้หญิงเพื่อกระตุ้นให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับไปดำเนินการแก้ไขได้คือ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) เพื่อให้เป้าหมายของการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศ โดยเฉพาะการจัดความรุนแรงทางเพศ และการกำหนดนโยบายของรัฐที่มีมิติทางเพศสภาพได้รับการใส่ใจอย่างเป็นรูปธรรม (<https://www.posttoday.com/politic/columnist/647334>. สืบค้นเมื่อ 29 มกราคม 2565.)

การได้กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาสตรีไว้ว่า “สร้างสังคมเสมอภาค ปราศจากการเลือกปฏิบัติสตรี มีคุณภาพชีวิตที่ดีมั่นคงปลอดภัย ร่วมสร้างชาตินาสมัย” และได้กำหนดยุทธศาสตร์ไว้ได้แก่ 1) ปรับเปลี่ยนเจตคติของสังคมในประเด็นความเท่าเทียมกันระหว่างหญิงชาย 2) เสริมพลังเพิ่มบทบาทการมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสังคม และคุณภาพชีวิตแก่สตรีทุกกลุ่มและทุกระดับ 3) พัฒนาเงื่อนไขและปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาสตรีที่มี

ประสิทธิผลและเสมอภาค 4) กำหนดมาตรการเฝ้าระวัง จัดปัจจัยเสี่ยง ป้องกัน คุ้มครอง ช่วยเหลือ และเยียวยา และ 5) สร้างความเข้มแข็งของกลไก และกระบวนการพัฒนาสตรีซึ่งสอดคล้องกับทิศทางของยุทธศาสตร์ชาติการมีส่วนร่วม ของทุกคนและการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานเพื่อลดความเหลื่อมล้ำระหว่างประชาชนกลุ่มต่าง ๆ กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้ที่มีส่วนร่วมทุกฝ่ายและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะได้นำยุทธศาสตร์การพัฒนาสตรีฯ รวมถึงแผนปฏิบัติการไปใช้เป็นแนวทางดำเนินงานให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและบรรลุวิสัยทัศน์ ของยุทธศาสตร์การพัฒนาสตรีต่อไป สตรีเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศแม้ว่าการพัฒนาสตรีจะมีความก้าวหน้าในอดีตแต่การพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพของสตรีก็ยังเป็นงานที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะค่านิยม ความเชื่อ และวัฒนธรรม ของคนในสังคมไทยยังนำไปสู่ปัญหาในการที่สตรีบางกลุ่มยังถูกกีดกันไม่ได้รับโอกาสถูกเอารัดเอาเปรียบ และถูกเลือกปฏิบัติในมิติต่าง ๆ ที่ผ่านมามาประเทศไทยได้พยายามที่จะดำเนินงานเพื่อยกระดับมาตรฐานการพัฒนาสตรีตามแผนการพัฒนาสตรีและตามท้องถื่นการสหประชาชาติได้ให้ความสำคัญและกำหนดมาตรการในระดับสากลว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาสตรีของประเทศสมาชิกที่ได้มีการกำหนดและกระตุ้นให้บรรดาประเทศสมาชิกหันมาสนใจในการยกระดับคุณภาพชีวิตของสตรี การพัฒนาศักยภาพและสร้างความเท่าเทียมกัน

บทสรุป

สิทธิทางการเมืองของสตรีที่มีบทบาทในสังคมไทยปัจจุบัน จำเป็นต้องพิจารณาประเด็นที่ยังเป็นปัญหาอุปสรรคต่อการพัฒนาสตรีของประเทศไทย โดยเฉพาะการปรับเจตคติของคนในสังคมไทยให้เข้าใจถึงความเสมอภาคระหว่างเพศ การส่งเสริมและสร้างโอกาสให้สตรีมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจและการเมืองเพิ่มขึ้น การมีส่วนร่วมทางการเมืองในสังคมปัจจุบันได้เปิดโอกาสให้ผู้หญิงเข้ามามีส่วนร่วมในการทางการเมืองมากขึ้นสตรีควรจะใช้โอกาสนี้ได้พัฒนาตนเองพัฒนาศักยภาพบทบาทของสตรีให้เทียบเท่ากับบุรุษ และควรพัฒนาทางด้านการศึกษา วิชาชีพ ประสบการณ์ การเข้าร่วมกิจกรรม การเรียนรู้ทางสังคมให้มากขึ้น และสร้างองค์กรเครือข่ายของสตรีให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น ความสำคัญในการสร้างสังคมไทยเป็นสังคมที่เสมอภาค คนในสังคมมีเจตคติที่ดี ตระหนักและยอมรับถึงบทบาทสตรีในบริบทต่าง ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอย่างเท่าเทียมกัน สังคมไทยมีความเป็นธรรมยุติธรรมโดยสตรีทุกกลุ่ม มีโอกาสเข้าถึง และได้รับการศึกษาทุกระดับ มีโอกาสเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมถึงการพัฒนาศักยภาพด้านต่าง ๆ อย่างเหมาะสม สตรีมีสุขภาพ สุขภาวะ มีความมั่นคงในชีวิต และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สตรีมีความมั่นใจ และมีศักยภาพในการเข้า

ร่วมทางการเมือง การบริหารและการตัดสินใจในระดับต่าง ๆ องค์กรและกลไกสตรีระดับต่าง ๆ มีความเข้มแข็ง เป็นแกนหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาสตรีให้มีสิทธิทางการเมืองในสังคมไทยปัจจุบันมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

จิรติ ดิงค์ภักดิ์. (2530). “แนวคิดเรื่องการพัฒนาสตรี” สตรีไทยในสมัยรัตนโกสินทร์และการศึกษาวิจัยงานพัฒนาสตรี, คณะสังคมวิทยา: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

จุไรรัตน์ จันทน์ธำรง. (2549). “ผู้หญิงและการพัฒนา” ในรวมบทความประเด็นเรื่องสตรี. รวบรวม โดยอมรา พงศ์พิศ, กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยทางสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

เมทินี พงษ์เวช. (2541). ผู้หญิงบนเส้นทางแห่งอำนาจและการตัดสินใจ, กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยบทบาทหญิงชายและการพัฒนา.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, กรุงเทพมหานคร: บริษัทนานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์ จำกัด.

วารุณี ภูริสินสิทธิ์. (2545). สตรีนิยม ขบวนการและแนวคิดทางสังคมแห่งศตวรรษที่ 20, กรุงเทพมหานคร: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.

https://th.wikipedia.org/wiki/ปวีณา_หงสกุล สืบค้นเมื่อ 29 มกราคม 2565.

<https://www.ptp.or.th/news> สืบค้นเมื่อ 29 มกราคม 2565.

<https://www.posttoday.com/politic/columnist/647334>. สืบค้นเมื่อ 29 มกราคม 2565.